

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ВІСНИК

наукової лабораторії

**«Дошкільна освіта: історія, перспективи
розвитку в ХХІ столітті»**

Випуск V

Умань
АЛМІ
2016

УДК 372 (06)
ББК 74.1я43
В 53

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
факультету дошкільної та спеціальної освіти
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 4 від 7 листопада 2016 року)*

Головний редактор: проф. І. П. Рогальська-Яблонська.

Редакційна колегія: проф. Н. В. Рогальська, доц. І.І. Демченко,
доц. Л. П. Карнаух.

Відповідальний за випуск: доц. О.О. Авраменко

Вісник наукової лабораторії «Дошкільна освіта: історія, перспективи розвитку в ХХІ столітті»: за матеріалами Всеукр. наук.-практ. конф. (17 грудня 2016 року) / [гол. ред. проф. І. П. Рогальська-Яблонська]. – Умань : АЛМІ, 2016. – Вип. IV. – 121 с.

УДК 372 (06)
ББК 74.1я 43
В 53

©Уманський державний
педагогічний університет
імені Павла Тичини, 2016

ЗМІСТ

Авраменко О. О.	Вплив міжвікової взаємодії на соціальний розвиток дітей–дошкільників.....	5
Андрущенко Н. В.	Особливості виховання здоров'язбережувальної поведінки у старших дошкільників.....	10
Білан В. А.	Деякі аспекти особливостей формування естетичного ставлення до праці	16
Демченко І. І.	Світові тенденції розвитку та наукові засади організації інклюзивної освіти в зарубіжній теорії і практиці.....	21
Доні М.	Особливості формування національно-патріотичних почуттів у дітей дошкільного віку	29
Дудник Н. А.	Формування основ економічної грамотності у дітей дошкільного віку в умовах сучасного ДНЗ.....	32
Дука Т. М.	Забезпечення реалізації оздоровчої функції фізичного виховання дітей дошкільного віку в умовах сучасного ДНЗ	39
Журавко Т.В.	Особливості економічного виховання дітей старшого дошкільного віку в умовах сучасного дошкільного закладу.....	44
Єнгалічева І. В.	Поступовість у процесі формування моральної поведінки дітей дошкільного віку.....	46
Калиновська І. С.	Імітаційне моделювання у квазіпрофесійній підготовці майбутнього вчителя образотворчого мистецтва.....	52
Карнаух Л. П.	Родинні гендерні взаємини як чинник соціалізації дошкільників.....	60
Корінна Г. О.	Підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти до статево-рольової соціалізації дітей дошкільного віку в умовах сучасного ДНЗ.....	65

Лемешук М. А.	Критерії та показники соціалізації дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення.....	72
Мельник Н. І.	Диференціація понять «компетентність» та «компетенція» в українському та європейському наукових вимірах.....	78
Підлипняк І. Ю.	Міжособистісне спілкування дітей у різновіковій групі дошкільного закладу.....	89
Рогальська Н. В.	Використання інноваційних технологій у підготовці майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів.....	96
Рогальська -		
Яблонська І. П.	Образ соціального світу у процесі соціалізації особистості у дошкільному дитинстві.....	102
Семчук Б. І.	Особливості впливу інформаційно-комунікаційних технологій на формування у дітей сучасної картини світу.....	107
Семчук С. І.	Формування комп'ютерної компетентності майбутнього фахівця дошкільної освіти засобами сучасних інформаційних технологій навчання.....	111
Суворова А. Ю.	Гендерна ідентифікація та гендерна дисфорія у дітей дошкільного віку.....	116
Трофаїла Н. Д.	Підготовка майбутніх вихователів до емоційного розвитку дітей дошкільного віку: теоретичний аспект.....	118
Швидка С. О.	Здоров'язберігаючі передумови здорового способу життя дитини дошкільного віку.....	124

2. Бутенко В. Г. Культурно-освітнє середовище навчального закладу як важливий чинник формування естетичного світогляду молоді // Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології : збірник наукових праць. Херсонський національний технічний університет. - Херсон, 2010. - № 2 (3) . - С. 153 - 154.

3. Бутенко В.Г. Педагогические основные формирования у старшеклассников стетического отношения к искусству: Автореф. дис... доктора пед. наук: 13.00.01/Научно-исследовательский институт педагогики Украины. - К., 1992. - 44 с.

4. Воеводин А. П. Становление рационально-теоретических форм в структуре художественного сознания : (опыт ист.-генет. реконструкции) / А. П. Воеводин ; Восточноукр. гос. ун-т, Луган. гос. пед. ин-т им. Т. Г. Шевченко. — Луганск : [б. и.], 1996. — 194 с., - с. 30.

5. Выготский Л.С. История развития высших психических функций // Собр. соч. в 6 т. - М., 1983. Т.3. Проблемы развития психик.

СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТА НАУКОВІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В ЗАРУБІЖНІЙ ТЕОРІЇ І ПРАКТИЦІ

Демченко І. І.

*доктор педагогічних наук,
доцент кафедри спеціальної освіти
Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини*

Анотація. У статті проаналізовано світові тенденції розвитку та наукові засади організації інклюзивної освіти в зарубіжній теорії і практиці: загальна нормативна основа (визнання загальнолюдських прав, у тому числі й права на освіту всіх людей, без конкретної вказівки на осіб з обмеженими можливостями в розвитку); особистісно ціннісне підґрунтя (визнання прав осіб з обмеженими можливостями в розвитку на одержання освіти в спеціальних медичних закладах чи освітніх організаціях); наукова основа (залучення дітей, молоді й дорослих людей, що мають обмежені можливості здоров'я, у тому числі й інвалідність, здобувати освіту впродовж життя без обмеження будь якого доступу до неї).

Ключові слова: інклюзивна освіта, світові тенденції розвитку інклюзивної освіти, організація інклюзивної освіти.

Діяльність сучасного суспільства спрямована на формування особистісних якостей кожної людини, незалежно від її фізичних, інтелектуальних, емоційних та інших особливостей, а також соціального статусу, статі й віку. Це пов'язано з освітньою парадигмою самореалізації особистості, що декларує систему цінностей і простір для її самовизначення. У цьому філософському контексті, за твердженням М. Ватковської, система

планів, оскільки вони є могутнім інструментом в умовах інклюзії. [Jennifer Kurthl and Ann M. Mastergeorge. Individual Education Plan Goals and Services for Adolescents With Autism: Impact of Age and Educational Setting [12]. Науковці з Канади та США Е. Люстхаус, Д. Пурнам, М. Форест та ін., підтримуючи цю ідею, орієнтують на використання гнучкого планування та альтернативних методик. Вони пропонують скористатися технологіями індивідуалізації навчання. Наприклад, така технологія, як MAPS (Making Action Plans – системне вироблення планів дій), на їхню думку, дає змогу планувати інклюзивну освіту дітей з тяжкими порушеннями здоров'я. Це забезпечується завдяки колегіального планування, тобто всіма учасниками освітнього процесу (батьками, педагогами, друзями) [11].

Як бачимо, у наведених технологіях спостерігається спільна позиція авторів – це опора на здорові компоненти особистості кожної дитини з порушеннями в розвитку і планування траєкторії її індивідуального розвитку.

Таким чином, організація інклюзивної освіти у теорії і практиці дальнього зарубіжжя спрямована на формування в освітніх закладах інклюзивної культури, в основі якої лежить прийняття дітей з обмеженими можливостями здоров'я (ОМЗ), а також філософії включення їх до навчально-виховного процесу разом з однолітками з нормальним розвитком. У цьому контексті науково обґрунтовано доцільність: використання в інклюзивній практиці різноманітних технологій і стратегій підтримки дітей з ОМЗ; координації діяльності всіх учасників освітнього процесу, залучення до цього батьків для максимальної допомоги дітям з ОМЗ; спеціальної підготовки педагогів до роботи в умовах інклюзивної освіти; підтримки інклюзивної школи її партнерами й помічниками в особі різного типу соціальних організацій та психолого-педагогічних служб; індивідуалізації освітньої програми для залучення дітей з ОМЗ до освітнього процесу та розроблення індивідуального плану їх навчання.

Література:

1. Ватковська М. Г. Самореалізація особистості в умовах гуманізації системи освіти / М. Г. Ватковська // Наукове пізнання. Методологія та технологія. – 2008. – № 2. – С. 57-59.
2. Включение ребенка с особыми потребностями: обучение в рамках подхода «Reggio Emilia» [Электронный ресурс] : Theory Into Practice, 46:1, 23-31. URL: <http://dx.doi.org/10.1080/00405840709336545>
3. Всемирная декларация об обеспечении выживания, защиты и развития детей. [Электронный ресурс] // Режим доступа : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_075
4. Всемирная программа действий в отношении инвалидов. Принята резолюцией 37/52 Генеральной Ассамблеи от 3 декабря 1982 года. [Электронный ресурс] // Режим доступа : <http://www.un.org>

5. Всемирный доклад об инвалидности. Всемирная организация здравоохранения, 2011 [Электронный ресурс] // Режим доступа : <http://www.who.int/disabilities/world>
6. Всеобщая декларация прав человека. Принята резолюцией 217 А (Ш) Генеральной Ассамблеи ООН от 10 декабря 1948 г. [Электронный ресурс] // Режим доступа : <http://www.un.org/ru/documents/decl>
7. Декларация о правах инвалидов. Резолюция 3447 (XXX), принятая Генеральной Ассамблеей 9 декабря 1975 года. [Электронный ресурс] // Режим доступа : // www.hri.ru/docs/
8. Декларация о правах умственно отсталых лиц. Принята резолюцией 2856 (XXVI) Генеральной Ассамблеи от 20 декабря 1971г. [Электронный ресурс] // Режим доступа : <http://www.un.org/ru/documents>
9. Декларация прав ребенка. Принята резолюцией 1386 Генеральной Ассамблеи ООН от 20 ноября 1959г. [Электронный ресурс] // Режим доступа : http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declaration
10. Конвенция о борьбе с дискриминацией в области образования. Принята 14 декабря 1960 г. Генеральной конференцией ООН по вопросам образования, науки и культуры на XXI сессии. [Электронный ресурс] // Режим доступа : <http://www.un.org/ru/>
11. Ливенцева, Н. А. Обзор современных зарубежных исследований по проблемам инклюзивного образования / Н.А. Ливенцева // Психологическая наука и образование. 2011. – № 3. – С. 114-121.
12. Постановка целей и услуги для подростков с аутизмом в рамках Индивидуального Образовательного Плана: влияние возраста и учебной установки]. [Электронный ресурс]: The Journal of Special Education 44(3) 146-160 URL: <http://sed.sagepub.com/content/44/3/146>
13. Стандартные правила обеспечения равных возможностей для инвалидов. Приняты резолюцией 48/96 Генеральной Ассамблеи от 20 декабря 1993 года. [Электронный ресурс] // Режим доступа: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/disabled.shtml
14. Ярская-Смирнова, Е. Р. Инклюзивное образование детей-инвалидов / Е.Р. Ярская-Смирнова, И.И. Лошакова // Социологические исследования. - 2003. – № 5. – С. 100-106
15. Corbet, J. Inclusive education and school culture [Инклюзивное образование и школьная культура] [Электронный ресурс]: Jenny Corbet // International Journal of Inclusive Education. 1999. Vol. 3, No. 1. P. 53-61. URL: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/136031199285183>
16. The Salamanca Statement and Framework for Action on Special Needs Education. Paris. UNESCO, 1994.[Электронный ресурс] // Режим доступа : http://www.notabene.ru/down_syndrome_declara